

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3366/2023. (VII. 19.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.37.817/2022/2. számú végzése, a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény 37/B. § (2) bekezdése, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 80. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselővel (dr. Karsai Dániel ügyvéd) eljáró természetes személy indítványozók alkotmányjogi panaszt terjesztettek elő az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 26. § (1) bekezdése és 27. §-a alapján.
- [2] Az indítványozók az Abtv. 27. §-a szerinti panaszukban a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.37.817/2022/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték, a Miskolci Törvényszék 101.K.701.443/2020/52. számú ítéletére és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal BO/05/01950-33/2020. számú határozatára is kiterjedő hatállyal.
- [3] Az indítványozók az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszukban a kisajátításról szóló 2007. évi CXXIII. törvény (a továbbiakban: Kstv.) 37/B. § (2) bekezdése, valamint a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény (a továbbiakban: Kp.) 80. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és *pro futuro* hatályú megsemmisítését kérték.
- [4] 1.1. Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló eljárás során megállapított tényállás szerint egy Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyei település külterületén található, szántó művelési ágú, bányatelek jogi jellegű, régészeti leltőhelyként nyilvántartott, 23 hektár 5034 m² alapterületű ingatlan két indítványozó 12748/25496 – 12748/25496 arányú tulajdonában állt, az ingatlanon pedig további két indítványozó javára holtig tartó haszonélvezeti jog került bejegyzésre a teljes ingatlanra. Egy gazdasági társaság (az alapügy II. rendű alperese) kérelmére a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kormányhivatal BO/05/01950-33/2020. számú határozatával az ingatlan 10 hektár 5232 m² nagyságú részét a Magyar Állam javára bányászat jogcímén kisajátította, azzal, hogy a kisajátítást kérő gazdasági társaságot a bányászati jogosultság időtartama alatt megilletik az ingatlan birtoklására és ingyenes használatára vonatkozó jogok, azonban a kisajátítási cél szerinti használatot korlátlan ideig biztosítania kell.
- [5] Az indítványozók a határozattal szemben keresetet terjesztettek elő, melyben egyaránt vitatták a kisajátítás jogalapját és a megállapított kártalanítás összegét, illetőleg többletkártalanítás megállapítását kérték. A Miskolci Törvényszék 2020. november 17. napján kihirdetett 101.K.701.443/2020/10. számú közbenső ítéletével megállapította, hogy a kisajátítás jogalapja fennáll, mely közbenső ítéletet a Kúria 2021. június 23. napján kelt Kfv.III.37.208/2021/9. számú közbenső ítéletével hatályában fenntartotta.
- [6] 1.2. Miután a bíróság a kisajátítás jogalapja tekintetében a jogvitát jogerősen eldöntötte, ezért a folytatódó eljárásban a bíróságnak már csak a kisajátítási kártalanítás összezszerűségéről kellett állást foglalnia.
- [7] Az indítványozók a perben vitatták a kártalanítás összezszerűségének megállapítása alapjául szolgáló igazságügyi szakértői véleményben foglaltakat, azt hiányosnak és aggályosnak tartották. Az indítványozók a perben a szakértő elfogultságát állították, továbbá vitatták a szakértői vélemény elkészítésének körülményeit is, és arra hivatkoztak, hogy a szakértő nem rendelkezik valamennyi, a szakvélemény elkészítéséhez szükséges kompetenciával. Álláspontjuk szerint a megelőző eljárásban kirendelt szakértő a kisajátított földterület értékét jóval a valós piaci ár alatt határozta meg. Az indítványozók megítélése szerint a szakvélemény nem felel meg a Kúria Közigazgatási-Munkaügyi Kollégium Kisajátítási Joggyakorlat-elemző Csoportja összefoglaló véleményének.

Az indítványozók kérték igazságügyi szakértő kirendelését a perbeli ingatlan valós piaci értékének meghatározására, valamint a kisajátítás miatt az indítványozók oldalán felmerülő üzemátszervezéssel járó károk kártalanítási összegének meghatározására. Az indítványozók jelezték, hogy előzetes bizonyítási eljárás keretében szakértő kirendelése iránti nemperes eljárást kezdeményeztek az egyik miskolci közjegyző előtt, és kérték ezen szakvélemény perbeli felhasználásának engedélyezését.

- [8] A Miskolci Törvényszék a 101.K.701.443/2020/52. számú, 2022. szeptember 6. napján kelt ítéletével a kártalanítás összezszerűségének kérdésében is határozott, és az indítványozók keresetét elutasította. A Miskolci Törvényszék, figyelemmel a Kp. 80. § (1) bekezdésére, a Kúria 3/2020. (XI. 9.) KK véleményére és az Alkotmánybíróság 5/2020. (I. 20.) AB határozatára, nem új szakértői kirendeléséről döntött, hanem a megelőző eljárásban kirendelt szakértőt (egy gazdasági társaságot) rendelte ki szakértőként, tekintettel arra, hogy ugyanazon szakkérdés volt a per tárgya, mint a közigazgatási eljárás során (Miskolci Törvényszék ítélete, Indokolás [44]–[45]), a szakvéleményt készítő szakértőt pedig utóbb személyesen is meghallgatta (Miskolci Törvényszék ítélete, Indokolás [87]). A Miskolci Törvényszék ítéletében részletesen állást foglalt az indítványozóknak a szakértő elfoglaltságával, a szakértői vélemény elkészítésének körülményeivel, és a szakértői vélemény tartalmával kapcsolatos észrevételeinek kérdésében is (Miskolci Törvényszék ítélete, Indokolás [47]–[88]). A Miskolci Törvényszék végkövetkeztetése szerint az indítványozók által előterjesztett kifogások nem tették aggályossá, így hiányossá vagy homályossá a kártalanítás összegének alapjául szolgáló szakértői véleményben foglaltakat, a kirendelt szakértő az indítványozók által kifogásolt valamennyi kérdésre okszerű, kellően meggyőző, szakmailag is megalapozott választ adott. Ez pedig egyben azt is jelentette, hogy az indítványozók új szakértő kirendelése iránti indítványát a bíróság, mint szükségtelent, mellőzhette (Miskolci Törvényszék ítélete, Indokolás [89] és [91]).
- [9] 1.3. Az indítványozók felülvizsgálati kérelmének befogadását a Kúria mint felülvizsgálati bíróság Kfv.VII.37.817/2022/2. számú, 2022. november 22. napján kelt végzésével megtagadta. A Kúria végzésében részletesen számot adott arról, hogy a Kp. 118. § (1) bekezdése szerinti, a felülvizsgálati kérelem befogadására vonatkozó okok jelen esetben miért nem állnak fenn, a végzés elvi tartalma szerint pedig „a bizonyíték (szakvélemény) értékelését, mérlegelését támadó felülvizsgálati kérelem befogadása elvi jelentőségű jogkérdés hiányában nem indokolt” (Kúria végzése, Indokolás [24]).
- [10] 1.4. Az indítványozók ezt követően terjesztették elő az Abtv. 27. §-ára és 26. § (1) bekezdésére alapított alkotmányjogi panaszukat, az alábbiak szerint.
- [11] Az indítványozók álláspontja szerint a támadott bírósági, illetőleg hatósági döntések ellentétesek az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseivel, XXIV. cikk (1) bekezdésével és XXVIII. cikk (1) bekezdésével, az alábbiak szerint.
- [12] Az indítványozók álláspontja szerint ténykérdés, hogy a kisajátítási eljárást megelőzően az egyik miskolci közjegyző előtt indult nemperes eljárásban beszerzett igazságügyi szakértői vélemény a perbeli ingatlan forgalmi értékét lényegesen magasabb összegben határozta meg (a perben felhasznált szakértői vélemény szerinti kártalanítási összeghez képest az indítványozók által beszerzett igazságügyi szakértői véleményben megjelölt összeg 41,1%-kal volt magasabb). Az indítvány szerint a Miskolci Törvényszék az indítványozók által beszerzett szakértői véleményt jogi indokok megfogalmazása nélkül rekesztette ki a bizonyítékok értékelése köréből, azt ugyanis, ha nem is szakértői véleményként, de okirati bizonyítékként fel kellett volna használni, ami miatt egyértelműen megállapítható a XXVIII. cikk (1) bekezdése sérelme. Az indítványozók e körben a Miskolci Törvényszék ítéletének iratellenességét is állítják, ugyanis álláspontjuk szerint téves az a bírósági ítéletben szereplő megállapítás, miszerint az indítványozók maguk álltak volna el a bizonyítási indítványuktól. Azáltal, hogy a két szakvélemény szerinti összegeben 41,1%-os az eltérés, az indítványozók nem részesültek teljes kártalanításban [Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésének sérelme], ami miatt a tulajdonjog korlátozása aránytalanná vált [Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése sérelme].
- [13] Az indokolási kötelezettség sérelmének tekinti az alkotmányjogi panasz, hogy a Miskolci Törvényszék csak formálisan utalt arra, hogy a Kúria Joggyakorlat-elemző Csoportjának állásfoglalása miatt nem kötelező, azonban ezen állásfoglalás tartalmi vizsgálatát a bíróságnak ettől még el kellett volna végeznie, hiszen az állásfoglalás tartalmi értelemben is megkérdőjelezi az igazságügyi szakértő módszertanát, ugyanis a NAV által szolgáltatott, szükségképpen szelektált adatok alapulvétele jelentősen, az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésének sérelmét elérő mértékben torzítja a szakértő által meghatározott kisajátítási kártalanítás összegét is.

- [14] Az alkotmányjogi panasz a Kúria végzésének alaptörvény-ellenességét azért állítja, mert a végzés nem rögzíti az indítványozók által felvetett jogkérdéseket, a felülvizsgálati kérelem érdemi tartalmát, ezáltal a Kúria a felülvizsgálati kérelem befogadhatóságának vizsgálatát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését sértő módon végezte el.
- [15] Az indítványozók az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti panaszukban a Kstv. 37/B. § (2) bekezdése, valamint a Kp. 80. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését kérték.
- [16] A Kstv. 37/B. § (2) bekezdése a Kp. 80. § (1) bekezdésére tekintettel az alkotmányjogi panasz szerint azért alaptörvény-ellenes, mert a kisajátítást elrendelő határozat nyomán az ingatlantulajdonukat elvesztő személyeknek a hatósági határozattal szembeni keresetlevéllel egyidejűleg a már korábban a kisajátítást kérő érdekében kirendelt szakértő szakvéleményében foglaltakat érdemben vitatniuk kell, annak aggályosságát igazolniuk kell, a szabályozás éppen ezért sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot és a XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot. Az indítványozók e körben kifogásolják, hogy ők valójában csak elszenvedői a kisajátítási eljárásnak, formailag tehetnek ugyan bizonyítási indítványt, azonban a hatóság jogszerűen jár el, ha mindössze egyetlen szakvélemény alapján hozza meg döntését, ráadásul ez a szakvélemény később a perben is kötelezően felhasználásra kerül. Ráadásul az indítványozók ügyében mindez azt is jelenti, hogy a 2019-ben készült előzetes szakvélemény a még 2022-ben folyamatban volt eljárásban is kötelezően felhasználásra került.
- [17] 2. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdésében meghatározottak szerint elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [18] Az Abtv. 30. § (1) bekezdése alapján az Abtv. 26. § (1) bekezdése és 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt a sérelmezett döntés kézbesítésétől számított hatvan napon belül lehet írásban benyújtani. Az indítványozók jogi képviselője a Kúria végzését 2022. október 12. napján vette át, az alkotmányjogi panaszt pedig 2022. november 22. napján, határidőben terjesztette elő. Az indítványozók a jogorvoslati lehetőségeiket kimerítették, így az indítvány e tekintetben is megfelel a törvényi feltételeknek. Az indítványozók jogosultnak és érintettnek is tekinthetők, mivel saját egyedi ügyükkel összefüggésben terjesztették elő alkotmányjogi panaszukat. Az indítványozók jogi képviselője meghatalmazását csatolta. Az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdése, XXIV. cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1) bekezdése az alkotmányjogi panaszok elbírálása szempontjából Alaptörvényben biztosított jogot tartalmaz.
- [19] 3. Az Alkotmánybíróság elsőként az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt bírálta el.
- [20] 3.1. Az Alkotmánybíróság az indítványozók által is hivatkozott 5/2020. (I. 29.) AB határozatában már vizsgálta a Kp. 80. § (1) bekezdése Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésével való összhangját, ugyancsak egy kisajátítási eljárás bírósági felülvizsgálatával összefüggésben. Az Abtv. 31. § (1) bekezdése értelmében ha az Alkotmánybíróság valamely jogszabályi rendelkezés Alaptörvénnyel való összhangjáról már döntött, ugyanazon jogszabályi rendelkezésre és ugyanazon Alaptörvényben biztosított jogra, valamint azonos alkotmányjogi összefüggésre hivatkozással nincs helye az alaptörvény-ellenesség megállapítására irányuló alkotmányjogi panasznak akkor, ha a körülmények alapvetően nem változtak meg (*res iudicata*). Az Alkotmánybíróság jelen esetben arra a következtetésre jutott, hogy a Kp. 80. § (1) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panasz az Alkotmánybíróság által érdemben már elbírált jogszabályi rendelkezés vizsgálatára irányul, és az indítványozó az Alaptörvény ugyanazon rendelkezésére [az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésére] és azonos alkotmányos összefüggésre hivatkozással kéri az alaptörvény-ellenesség megállapítását. Azáltal ugyanis, hogy a Kp. 80. § (1) bekezdése értelmében a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleménye a bíróság által kirendelt szakértő szakvéleményének minősül, eltérő jogszabályi rendelkezés hiányában ez a szakvélemény a közigazgatási perben is vitathatóvá válik [lásd különösen: 5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [31]]. Nem a Kp. 80. § (1) bekezdéséből, hanem a közigazgatási per sajátosságaiból adódik, hogy az indítványozóknak a szakvéleményt már a keresetlevélben vitatniuk kell, ekként az alkotmányjogi panasz azon elemében, amelyben az közvetlenül összefüggésbe hozható a Kp. 80. § (1) bekezdésével, az Alkotmánybíróság az Abtv. 31. § (1) bekezdése szerinti törvényi feltétel fennállását állapította meg.

- [21] 3.2. A Kstv. 37/B. § (2) bekezdése vonatkozásában az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panasz a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [22] 3.3. Az Abtv. 29. §-a értelmében az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételye, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés felvetése esetén fogadható be. E befogadhatósági feltételek vagylagos jellegűek, így azok fennállását az Alkotmánybíróság külön-külön vizsgálja {3/2013. (II. 14.) AB határozat, Indokolás [30]}.
- [23] Az indítványozók a Kstv. 37/B. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességét azért állítják, mert a kisajátítást elrendelő határozat nyomán az ingatlan tulajdonukat elvesztő személyeknek a hatósági határozattal szembeni keresetlevéllel egyidejűleg a már korábban a kisajátítást kérő érdekében kirendelt szakértő szakvéleményében foglaltakat érdemben vitatniuk kell, annak aggályosságát igazolniuk kell, ami sérti az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot, illetőleg az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot.
- [24] A Kstv. 37/B. § (2) bekezdése akként rendelkezik, hogy a Kstv. 37/B. § (1) bekezdése szerint kirendelt szakértő előzetes szakvéleménye a kisajátítási eljárásban a kisajátítást kérő kérelmére szakértői véleményként használandó fel. A Kstv. 37/B. § (3) bekezdése ugyanakkor kifejezetten utal arra, hogy az előzetes szakvélemény esetében ugyanazon eljárási szabályok (nevezetesen a Kstv. 26. §-a) az irányadó, mint a kisajátítási eljárás keretében készülő szakvélemények esetén, ekként az megküldésre kerül az ügyfeleknek, akik kérdéseket és észrevételeket fogalmazhatnak meg, és a szakértőt a tárgyalásra is meg kell idézni. Mindez egyben azt is jelenti, hogy azáltal, hogy mind a szakvélemény, mind az előzetes szakvélemény megismerése azonos eljárási szabályok mentén (a Kstv. 26. §-ának megfelelően) történik, melynek vitatása pedig a keresetlevélben ugyancsak az általános eljárási szabályok szerint történhet, ezért az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésével, illetőleg XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben sem alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést nem fogalmaz meg, sem pedig a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét nem veti fel.
- [25] 4. Az Alkotmánybíróság ezt követően az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz befogadhatóságát vizsgálta meg.
- [26] 4.1. Az indítványozók álláspontja szerint a támadott bírói döntések sértik az Alaptörvény XIII. cikk (1) és (2) bekezdéseit. Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdése a kisajátítás, míg a XIII. cikk (1) bekezdése a tulajdonhoz való jog kisajátítást el nem érő mértékű korlátozása esetét szabályozza. Jelen esetben az indítványozók alkotmányjogi panasz egy kisajátítási eljáráshoz (azon belül pedig a kártalanítás összegének meghatározásához) kapcsolódott, ezért az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt ebben az elemében tartalma szerint bírálta el, és az indítványozók által előadott érveket a XIII. cikk (2) bekezdése keretei között értékelte.
- [27] 4.2. Az alkotmányjogi panasz {a 4.1. pontban (Indokolás [26]) foglaltakra is figyelemmel} a határozott kérelem követelményét teljesíti.
- [28] 4.3. Az Alkotmánybíróságnak az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos követelmények teljesülését az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz keretei között is értékelnie kellett, melynek során az Alkotmánybíróság az alábbi következtetésekre jutott.
- [29] Az alkotmányjogi panasz sem az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésével, sem pedig a XXVIII. cikk (1) bekezdésével összefüggésben nem fogalmaz meg alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, figyelemmel az alkotmányjogi panasz tartalmára és az Alkotmánybíróság vonatkozó gyakorlatára. Az Alkotmánybíróságnak ezért azt kellett értékelnie, hogy az alkotmányjogi panasz felveti-e a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét.
- [30] Az Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdésével (a kisajátításhoz kapcsolódó kártalanítás teljessége alaptörvényi követelménye sérelme) összefüggésben az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy a kártalanítás összegének meghatározása alapvetően az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül eső tényállás-megállapítási, bizonyíték-értékelési kérdésnek tekinthető. Az Alkotmánybíróság ebben a körben is vizsgálhatja azonban, hogy az eljáró bíróságok az Alaptörvényből fakadó anyagi jogi és eljárásjogi követelmények figyelembevételével határozták-e meg a kártalanítás összegét. Az indítványozók megítélése szerint az eljáró hatóság és bíróságok által felhasznált

szakvélemény nem megfelelően határozta meg a kártalanítás összegét, ezáltal sértve a kisajátítás esetén fizetendő kártalanítás teljességének Alaptörvény XIII. cikk (2) bekezdéséből fakadó követelményét.

- [31] Az Alkotmánybíróság megjegyzi: az Alkotmánybíróság az 5/2020. (I. 29.) AB határozatában részletesen vizsgálta a Kp. 80. § (1) bekezdésének a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértő szakvéleményének bírósági eljárásban történő felhasználásának szabályait. A határozat megállapítása szerint nem alaptörvény-ellenes a Kp. azon előírása, mely „elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt” szakértő alkalmazandó a perben, különös figyelemmel arra, hogy a szabályozás nem jelenti annak akadályát, hogy „a bíróság elvégezze a közigazgatási döntés törvényességének teljes körű vizsgálatát, ideértve a támadott szakértői vélemény tartalmát is. A támadott fordulat nem zárja ki új szakértő kirendelésének indítványozását abban az esetben, ha a szakértő által adott kiegészítés, felvilágosítás sem szünteti meg a peres fél kellően alátámasztott aggályait.” (Indokolás [65]). Jelen esetben a Miskolci Törvényszék ítéletében részletesen állást foglalt abban a kérdésben, hogy az igazságügyi szakértő szakvéleményét miért tekinti aggálytalannak (Miskolci Törvényszék ítélete, különösen Indokolás [47]–[87]). Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy önmagában az a tény, hogy az indítványozók a szakértői vélemény megállapításait vitatják, még nem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kételyét, az ugyanis az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül eső tényállás-megállapítása és bizonyíték-értékelési (és nem pedig alapvető alkotmányjogi jelentőségű) kérdésnek tekinthető {legutóbb hasonlóan például: 3227/2023. (V. 5.) AB végzés, Indokolás [14]}.
- [32] Részben a szakértői vélemény aggályosságával, részben a Miskolci Törvényszék ítéletével, részben pedig a Kúria végzésével összefüggésben az indítványozók hivatkoztak a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelmére is.
- [33] Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata szerint az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése szerinti tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részét képező indokolási kötelezettség alkotmányos követelményéből az fakad, hogy a bíróság döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően köteles számot adni, ugyanakkor azonban az indokolási kötelezettségből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, és különösen nem következik az indítványozók szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása {lásd például: 3309/2022. (VI. 24.) AB végzés, Indokolás [26]}. Jelen esetben, ahogyan arra az Alkotmánybíróság már jelen végzése [31] bekezdésében utalt, a Miskolci Törvényszék nagy részletességgel foglalt állást abban a kérdésben, hogy miért tekinti az ügyben felhasznált szakvéleményt aggálytalannak. A Kp. 80. § (1) bekezdéséből következően pedig az eljáró bíróságnak elsősorban a megelőző eljárásban kirendelt igazságügyi szakértőt kellett alkalmaznia.
- [34] E körben az Alkotmánybíróság visszautal az 5/2020. (I. 29.) AB határozat azon megállapítására is, miszerint a bíróság mellőzi a jogvita elbírálásához szükségtelen bizonyítási indítványokat {5/2020. (I. 29.) AB határozat, Indokolás [65]}, a megelőző eljárásban kirendelt szakértő szakvéleményének aggálytalansága pedig szükségképpen maga után vonja az újabb szakértő kirendelésének szükségtelenségét, ahogyan azt egyébként a Miskolci Törvényszék ítéletében maga is megállapította (Miskolci Törvényszék ítélete, Indokolás [91]). Mindez pedig egyben azt is jelenti, hogy az indítványozók azon állítása, miszerint az eljáró bíróságnak az indítványozók beszerzett szakvéleményt okirati bizonyítékként figyelembe kellett volna vennie, illetőleg az indítványozók elálltak-e a bizonyítási indítványuktól vagy sem, az alkotmányjogi panaszra okot adó ügy egyedi körülményeire figyelemmel az indítványozók állításainak helytállósága esetén is legfeljebb csak törvénysértésként, és nem pedig alaptörvény-sértésként lenne értékelhető, melynek vizsgálata az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül esik. Az Alkotmánybíróság e körben pedig arra is utal, hogy a bíróságok döntéseiket kötelesek a jogszabályokra alapítani, a Kúria Joggyakorlat-elemző Csoportjának állásfoglalása pedig nyilvánvalóan nem tekinthető jogszabálynak, azt a bíróság legfeljebb csak a jogszabályok értelmezésének „segédeszközeként” veheti figyelembe, azonban döntését arra (különösen a jogszabályokkal szemben) nem alapíthatja, ahogyan azt a Miskolci Törvényszék ítéletében meg is állapította (Miskolci Törvényszék ítélete, Indokolás [86]). Abban az esetben, amennyiben a Joggyakorlat-elemző Csoport állásfoglalása eltér a bíróság által valamely jogszabály értelmezése kapcsán képviselt állásponttól, a jogalkalmazás egysége biztosításának szükségessége merülhet fel, mely nem az Alkotmánybíróság, hanem az Alaptörvény 25. cikk (3) bekezdéséből következően a Kúria feladata.
- [35] Az indítványozók a Kúria végzése alaptörvény-ellenességét is állítják a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme miatt. Az indítványozók ezen állításával összefüggésben az Alkotmánybíróság visszautal azon következetes gyakorlatára, miszerint „annak megítélése, hogy a felülvizsgálati kérelem befogadásának feltételei fennállnak-e vagy sem, jelen ügyben nem alkotmányossági, hanem szakjogi-törvényértelmezési kérdés, melyben

- az Alkotmánybíróság a Kúria döntését nem bírálhatja felül.” {3240/2020. (VII. 1.) AB végzés, Indokolás [13], legutóbb hasonlóan például: 3121/2023. (III. 14.) AB végzés, Indokolás [16]} Jelen esetben a Kúria végzésében részletesen állást foglalt abban a kérdésben, hogy megítélése szerint a felülvizsgálati kérelem befogadásának törvényi feltételei miért nem teljesülnek (lásd különösen a Kúria végzése Indokolásának [13]–[23] bekezdéseit). Önmagában az a tény, hogy az indítványozók a Kúria felülvizsgálati kérelem befogadására vonatkozó döntésében a felülvizsgálati kérelem tartalma ismertetésének részletességét vitatják, még nem adhat alapot alkotmányjogi panaszra, annál is inkább, mert a Kúria ilyen esetekben még nem a felülvizsgálati kérelem érdemében dönt.
- [36] Mindezen szempontokra figyelemmel az Alkotmánybíróság arra a következtetésre jutott, hogy az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panasz sem veti fel a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség kéte-lyét, és alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést sem fogalmaz meg, ekként nem teljesíti az Abtv. 29. §-a szerinti vagylagos befogadhatósági feltételek egyikét sem.
- [37] 5. A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság – az Ügyrend 5. §-a alapján eljárva – az Abtv. 26. § (1) bekezdése szerinti alkotmányjogi panaszt az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és b) pontja alapján, az Abtv. 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt pedig az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján, figyelemmel az Abtv. 56. § (3) bekezdésében foglaltakra is, visszautasította.

Budapest, 2023. június 27.

Dr. Salamon László s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Dienes-Oehm Egon s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
előadó alkotmánybíró

Dr. Szalay Péter s. k.,
alkotmánybíró

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2870/2022.

